

B. Osobitná časť

K článku I

K § 1

Predmetné ustanovenie vymedzuje vecnú pôsobnosť zákona, ktorou je zdaňovanie sladeného nealkoholického nápoja (ďalej len „nápoj“) daňou zo sladených nealkoholických nápojov (ďalej len „daň“). Daň možno charakterizovať ako jednostupňovú nepriamu daň zo spotreby sladených nealkoholických nápojov, pričom ňou bude zaťažená spotreba týchto nápojov na území Slovenskej republiky. Obdobná daň je uplatňovaná vo viacerých členských štátoch Európskej únie alebo niektorých tretích štátoch.

K § 2

Týmto ustanovením sa vymedzujú základné pojmy na účely zákona.

Definujú sa v prvom rade podmienky vymedzujúce nápoj, ktorý bude podliehať dani, t. j. balený nápoj s pridaným cukrom, zložkou alebo akýmkoľvek iným sladidlom, určený na priamu konzumáciu alebo v koncentrovanej forme vyžadujúcej si pred jej konzumáciou ako nápoja prídanie vody, ľadu alebo oxidu uhličitého. Súčasne sa pre účely uplatnenia osobitnej sadzby dane osobitne vymedzuje balený nápoj s vysokým obsahom kofeínu, pričom pod týmto pojmom je potrebné rozumieť taký nápoj s pridaným cukrom, zložkou alebo sladidlom, na ktorý sa podľa osobitného predpisu (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2011/1169 v platnom znení) vzťahuje osobitná označovacia povinnosť; tento je známy ako energetický nápoj. V kontexte definície baleného nápoja /§ 2 písm. g)/ a balenej koncentrovanej látky /§ 2 písm. h)/, pod pojem „nápoj“ nebudú spadať tie nápoje, ktoré sú v rámci dodania prepravované nadobúdateľovi v cisternách a iných prepravných zariadeniach (napr. cestných alebo železničných). Tieto dodania nie sú určené na priamu spotrebu prepravovaného nápoja, ale bývajú nadobúdateľom spravidla použité na výrobu iného nápoja, respektíve alkoholického nápoja, čím sa sleduje zbytočné nezaťažovanie cah-flow tzv. „druhovými výrobcami“ nápoja touto daňou, nakoľko ak nimi vyrobený nápoj určený na konečnú spotrebu bude predstavovať sladený nealkoholický nápoj, uplatní sa daň pri jeho prvom dodaní v tuzemsku.

Podľa návrhu budú teda predmetom dane najmä sladené balené vody, ochutené sýtené nápoje, ľadové čaje, džúsy, nealkoholické pivo a víno s obsahom alkoholu nepresahujúcim 0,5 %, hotové nápoje na priamu konzumáciu ako sú nápoje na báze kávy, nápoje pozostávajúce zo zmesi koncentrátov ovocných a zeleninových štiav do ktorých bol pridaný cukor alebo sladidlo a taktiež sirupy, šumienky, instantné granulované aj práškové nápoje, ktoré sa pred konzumáciou riedia vodou, ľadom alebo sódou, či nápoje s vysokým obsahom kofeínu.

Z vymedzenia pojmu nápoj vyplýva, že dani nebudú podliehať nápoje, do ktorých nebol pridaný cukor, zložka a ani iné sladidlo, mliečne nápoje (vrátane fermentovaných), nápoje na rastlinnej báze, nápoje, ktoré sú počiatočnou dojčenskou výživou, následnou dojčenskou výživou, potravinou na osobitné lekárske účely alebo celkovou náhradou stravy na reguláciu hmotnosti, a ani nápoje, ktoré sú buď liekom alebo výživovým doplnkom.

Ďalej sa na účely tohto zákona vymedzujú pojmy súvisiace s predmetom dane, konkrétne cukor, pridaný cukor, sladidlo, balený nápoj a balená koncentrovaná látka. Za pridaný cukor sa nepovažujú zložky používané alebo kombinované s inými zložkami pri výrobe alebo spracúvaní nápoja, ktoré obsahujú cukor prirodzene, t. j. šťava, mliečna zložka bez prídavku cukrov, celé alebo porciované ovocie alebo zelenina, a tiež napr. šťava z koncentráta, koncentrovaná šťava, ovocná alebo zeleninová dužina, ovocné alebo zeleninové pyré.

Pokiaľ ide o vymedzenie osôb, ktorým zákon ukladá povinnosti a priznáva práva, vzhľadom na navrhovaný mechanizmus zdanenia je nevyhnutné definovať pojem „platiteľ dane“. Pod pojmom platiteľ dane je potrebné rozumieť výrobcu nápoja, teda zdaniteľnú osobu,

ktorá na území Slovenskej republiky vyrába nápoj a uskutočňuje jeho uvádzanie na domáci trh. V prípade, že bol nápoj vyrobený v zahraničí, platiteľom dane bude dodávateľ nápoja, ktorým je potrebné rozumieť osobu, ktorá nápoj nadobudla zo zahraničia (prítom je irelevantné, či ide o členský štát Európskej únie alebo 3. štát) a následne ho uvádza na trh v Slovenskej republike. Pod pojmom „dodávateľ nápoja“ tak budú okrem tradičných distribútorov nealkoholických nápojov spadať napríklad aj prevádzkovatelia zariadení verejného stravovania alebo pohostinstiev, ak v ich prevádzkach budú podávať nápoje, ktoré nadobudli zo zahraničia. Taktiež je nevyhnutné definovať pojem „exportér“, ako osobu registrovanú podľa tohto zákona, ktorá v tuzemsku nadobudla preukázateľne zdanený nápoj (v kontexte definície tohto posledného uvedeného pojmu ide o nápoj, ktorý táto osoba kúpila v tuzemsku na akomkoľvek distribučnom stupni, keďže daňová povinnosť vzniká výlučne platiteľovi dane buď pri prvom dodaní nápoja v tuzemsku alebo pri nadobudnutí nápoja zo zahraničia, ktorý je určený na uskutočnenie prvého dodania, a pre účely jej vzniku je irelevantné, či platiteľ dane uskutočnil toto prvé dodanie za protihodnotu alebo nie), a ktorá tento nápoj dodá za protihodnotu do zahraničia (či už do iného členského štátu Európskej únie alebo do tretieho štátu). Nakoľko exportérovi bude vznikať nárok na vrátenie dane zaplatenej v cene nápoja, je tiež vhodné zdôrazniť, že dodanie nápoja v tuzemsku spojené s odoslaním alebo prepravou do zahraničia musí byť pre vznik nároku na vrátenie dane uskutočnené taktiež za protihodnotu, keďže sa vrátením dane sleduje eliminácia prípadného dvojitého zdanenia nápoja, ku ktorému by nedošlo, ak by bol nápoj do zahraničia dodaný bezodplatne, ako aj skutočnosť, že ak ku spotrebe nápoja dôjde v zahraničí, Slovenskej republike by v súlade s logikou zdanenia spotreby nemal vznikať nárok na daňový príjem.

Následne sa v predmetnom ustanovení definujú aj ďalšie dôležité pojmy pre správnu aplikáciu povinností a práv vyplývajúcich zo zákona, ako dodanie nápoja, dodanie nápoja v tuzemsku, prvé dodanie nápoja v tuzemsku, dodanie nápoja spojené s odoslaním alebo prepravou nápoja do zahraničia, preukázateľne zdanený nápoj, či pojmy tuzemsko a zahraničie.

K § 3

Navrhuje sa, aby správu dane vykonávali príslušné daňové úrady (podľa Daňového poriadku, ako aj zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak príslušným daňovým úradom podľa posledného citovaného zákona je Úrad pre vybrané hospodárske subjekty). Na správu dane sa bude subsidiárne vzťahovať Daňový poriadok.

K § 4

Predmetné ustanovenie definuje predmet dane, ktorým je nápoj. Ide o nápoje s pridaným cukrom, glukózo-fruktózovým sirupom, fruktózo-glukózovým sirupom alebo akýmkoľvek iným sladidlom. Vymedzenie nápojov, ktoré sú predmetom dane vyplýva z ustanovenia § 2 tohto zákona.

K § 5

Podľa návrhu bude daň platiť správcovi dane platiteľ dane, ktorým je výrobca alebo dodávateľ nápoja. Výrobcom alebo dodávateľom nápoja je zdaniteľná osoba, ktorá uskutoční prvé dodanie takéhoto nápoja v tuzemsku a je ustanovená ako osoba povinná zaplatiť daň.

K § 6

Ustanovenie upravuje vznik daňovej povinnosti, ku ktorej dochádza dňom prvého dodania nápoja v tuzemsku. Dňom prvého dodania nápoja v tuzemsku je deň, keď platiteľ dane prevedie právo nakladať s nápojom ako vlastník na inú osobu. K prvému dodaniu nápoja, vzhľadom na obsah pojmu „platiteľ dane“, dochádza v čase, keď nápoj vyrobený v tuzemsku

dodá výrobca inej osobe v tuzemsku. Takisto je pod týmto pojmom potrebné rozumieť situáciu, keď nápoj vyrobený v zahraničí a prepravený do tuzemska dodá dodávateľ, ktorý tento nápoj nadobudol zo zahraničia, inej osobe v tuzemsku. V prípade, že ide o prvé dodanie nápoja nadobudnutého zo zahraničia, ktorý nie je dodávaný jednorazovo (napríklad nápoj v balení, ktorý bude postupne rozlievaný, alebo sirup ponúkaný zákazníkom prostredníctvom post-mixového stroja) sa za deň prvého dodania nápoja a deň vzniku daňovej povinnosti bude považovať už deň, kedy dodávateľ nápoja prvýkrát dodal akékoľvek množstvo nápoja z nadobudnutého balenia, pričom vzhľadom na definíciu prvého dodania nápoja v tuzemsku /§ 2 písm. q)/ bude daňová povinnosť vznikáť jednorazovo vo výške, v akej by bola vznikla, ak by dodávateľ nápoja dodal celé nadobudnuté balenie nápoja. Na účely vzniku daňovej povinnosti je pritom irelevantné, či sa toto prvé dodanie uskutočňuje za protihodnotu alebo bezodplatne. Pojem „dodanie nápoja“, ktorý v sebe obsahuje tiež pojem „prvé dodanie nápoja v tuzemsku“ je potrebné vykladať identicky s pojmom „dodanie tovaru“ na účely zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Z dôvodov, že uplatňovanie vzniku daňovej povinnosti by mohlo spôsobovať v praxi problémy dodávateľom nápoja, ktorí ten istý nápoj nadobúdajú v tuzemsku už zdanený (daň bola uplatnená platiteľom dane pri prvom dodaní nápoja v tuzemsku), ako aj zo zahraničia (kedy sú oni sami platiteľmi), navrhuje sa ustanoviť, že sa dodávateľ nápoja môže rozhodnúť, že namiesto vzniku daňovej povinnosti pri prvom dodaní nápoja v tuzemsku, ktorý bol nadobudnutý zo zahraničia a ktorý je určený na uskutočnenie prvého dodania v tuzemsku, bude uplatňovať vznik daňovej povinnosti už pri nadobudnutí nápoja, a ak sa tak rozhodne, bude povinný tento postup uplatňovať na každé nadobudnutie nápoja zo zahraničia najmenej po dobu dvoch kalendárnych rokov počnúc zdaňovacím obdobím, v ktorom sa rozhodol tento vznik daňovej povinnosti uplatňovať.

Pri následnom dodaní nápoja, ktorý už bol zdanený (či už pri jeho prvom dodaní alebo pri nadobudnutí zo zahraničia), k vzniku daňovej povinnosti nedochádza. Výnimkou je opätovné dodanie nápoja /§ 2 písm. r) bod 3./, ktoré sa považuje za prvé dodanie nápoja v prípade, že už došlo k prvému dodaniu nápoja v tuzemsku, ale tento bol následne platiteľovi dane vrátený späť, platiteľ dane vykonal opravu základu dane (§ 7 ods. 3) a znovu bude tento nápoj dodávať, t. j. pôjde o prvé dodanie nápoja. Takisto nebude dochádzať k vzniku daňovej povinnosti ani v prípade prvého dodania nápoja v tuzemsku, ak je toto dodanie spojené s odoslaním alebo prepravou do zahraničia; dôvodom je skutočnosť, že k spotrebe nápoja nedôjde na území Slovenskej republiky.

Napriek skutočnosti, že zákon výslovne neukladá platiteľovi dane, ktorému vznikne daňová povinnosť podľa § 6 zákona, povinnosť uvádzať samostatne sumu dane vzťahujúcu sa na dodaný nápoj na faktúre alebo inom doklade o predaji, je na jeho dobrovoľnom rozhodnutí či túto sumu na predmetnom doklade uvedie alebo nie. Na druhej strane je potrebné uviesť, že využitie tejto možnosti môže významným spôsobom pomôcť pri uplatňovaní mechanizmov ustanovených týmto zákonom, napríklad uplatnenie práva na vrátenie dane oprávnenou osobou.

K § 7

Ustanovenie vymedzuje základ dane, opravu základu dane a dane. Podľa návrhu bude základom dane pri balených nápojoch určených na konzumáciu alebo balených nápojoch s vysokým obsahom kofeínu množstvo dodaného nápoja vyjadrené v litroch. Pri nápojoch, ktorými sa na účely zákona rozumejú aj balené koncentrované látky (napríklad sirupy, šumienky, šumivé tablety), sa ustanovuje osobitný spôsob určenia základu dane.

Ďalej ustanovenie určuje, v akých prípadoch môže platiteľ dane opraviť základ dane a daň a postup pri oprave základu dane a dane. Navrhuje sa, aby v prípadoch, keď po podaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikla daňová povinnosť, dôjde k úplnému alebo čiastočnému vráteniu dodaného nápoja, platiteľ dane mal možnosť opraviť

základ dane a daň v rozsahu množstva nápoja, ktorý mu bol vrátený. V prípade, ak sa platiteľ dane rozhodol pri nápojoch nadobúdaných zo zahraničia uplatňovať vznik daňovej povinnosti podľa § 6 ods. 2, skutočnosťou zakladajúcou postup na opravu základu dane je vrátenie nadobudnutého nápoja jeho dodávateľovi, ktorý mu dodal tento nápoj v zahraničí, ak ešte nedošlo k uskutočneniu prvého dodania takéhoto nápoja v tuzemsku, respektíve, ak už platiteľ dane uskutočnil v tuzemsku prvé dodanie nápoja, pri ktorom vznikla daňová povinnosť podľa § 6 ods. 2, bude môcť opraviť základ dane, ak dôjde k vráteniu ním dodaného nápoja a v rozsahu množstva nápoja, ktorý mu bol nápoj vrátený. Ak by k skutočnosti určujúcej vznik práva na opravu základu dane došlo predtým, ako bolo podané daňové priznanie za predmetné zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikla daňová povinnosť podľa § 6, platiteľ dane jednoducho neuvedie toto dodanie do daňového priznania, čo však neznamená, že nie je povinný uviesť tieto skutočnosti v záznamoch (§ 13).

Rozdiel medzi pôvodným a opraveným základom dane a rozdiel medzi pôvodnou a opravenou daňou sa uvedie v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom došlo k úplnému vráteniu alebo čiastočnému vráteniu dodaného nápoja. Táto skutočnosť musí byť taktiež uvedená v záznamoch platiteľa dane. Pri oprave základu dane sa použije sadzba dane platná v čase vzniku daňovej povinnosti.

K § 8

Uvedené ustanovenie určuje sadzbu dane z nápoja. Sadzba dane je diferencovaná v závislosti od kategórie, do ktorej patrí príslušný druh nápoja t. j. upravuje sa sadzba dane z baleného nápoja pripraveného na konzumáciu, z balenej koncentrovanej látky určenej na prípravu nápoja a z baleného nápoja s vysokým obsahom kofeínu. Platiteľ dane na účely uplatnenia sadzby dane použije informácie o nápoji podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 v platnom znení. Z týchto informácií je možné jednoducho určiť skutočnosť, či nápoj obsahuje pridaný cukor, zložku alebo obsahuje sladidlá, ako aj skutočnosť, či ide o nápoj s vysokým obsahom kofeínu.

K § 9

Podľa návrhu sa daň z nápoja vypočíta ako súčin základu dane a príslušnej sadzby dane. Tiež sa ustanovujú pravidlá pre zaokrúhľovanie dane.

K § 10

V tomto ustanovení je pre platiteľov dane vymedzené zdaňovacie obdobie. Navrhuje sa ustanoviť zdaňovacie obdobie kalendárny mesiac.

Ustanovenie paragrafu ďalej ukladá platiteľovi dane povinnosť podať daňové priznanie do 25 dní po skončení zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť alebo v ktorom vykonal opravu základu dane, a v tej istej lehote do 25 dní po skončení zdaňovacieho obdobia mu vzniká povinnosť zaplatiť daň. Z uvedeného vyplýva, že ak platiteľovi dane v zdaňovacom období nevznikla daňová povinnosť ani nevykonal opravu základu dane, povinnosť podať daňové priznanie platiteľovi dane nevznikne. Daňové priznanie, ktorého vzor určí Ministerstvo financií Slovenskej republiky, sa navrhuje podávať elektronicky spôsobom podľa Daňového poriadku.

Súčasne sa navrhuje, aby platiteľ dane, ktorý v zákonom ustanovenej lehote nesplnil oznamovaciu alebo registračnú povinnosť podľa § 14 tohto zákona, mal povinnosť podať daňové priznanie za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré z dôvodu nesplnenia si tejto povinnosti nepodal daňové priznanie v základnej lehote ustanovenej v § 11 ods. 2 tohto zákona.

Tiež sa ustanovujú pravidlá pre zaokrúhľovanie súm uvedených v daňovom priznaní.

K § 11

Navrhovanou úpravou sa vymedzujú podmienky na vrátenie dane. Vrátiť daň je možné len z preukázateľne zdaneného nápoja exportérovi alebo zdaniteľnej osobe po splnení zákonom ustanovených podmienok. Pokiaľ ide o uplatnenie nároku exportérom alebo ustanovenou zdaniteľnou osobou, je pre správnu aplikáciu inštitútu vrátenia dane potrebné zdôrazniť význam pojmu „preukázateľne zdanený nápoj“, ktorého definícia sa nachádza § 2 písm. j). Z definície tohto pojmu je zrejماً nevyvrátiteľná právna domnienka, podľa ktorej sa má za to, že ak dotknutá osoba nadobudla v tuzemsku nápoj za protihodnotu (okrem nápoja nadobudnutého zo zahraničia) od akejkoľvek osoby (nemusí ísť o platiteľa dane), v tejto protihodnote je obsiahnutá prislúchajúca suma dane a dotknutá osoba nemusí preukazovať skutočnosť, že daň z nápoja bola platiteľom dane skutočne zaplatená.

Pri vrátení dane exportérovi nápoja sa ustanovuje, že daň je možné vrátiť len v rozsahu množstva preukázateľne zdaneného nápoja, ktoré exportér dodal za protihodnotu, pričom toto dodanie je spojené s odoslaním alebo prepravou do zahraničia, t. j. napr. ak napríklad exportér nakúpil nápoj v tuzemsku /cena 2 litrového balenia nápoja bez DPH je 1,30 eur, z toho daň zo sladeného nealkoholického nápoja 0,30 eur/ a tento bude dodávať ďalej do zahraničia za protihodnotu (napríklad predajná cena nápoja bude 1,10 eur, v ktorej je zohľadnený zisk exportéra a nezohľadnenie dane zo sladených nealkoholických nápojov), bude môcť po splnení zákonom ustanovených podmienok požiadať o vrátenie dane v sume dane 0,30 eur.

Pri uplatnení nároku o vrátenie dane má exportér povinnosť preukázať skutočné dodanie preukázateľne zdaneného nápoja spojeného s odoslaním alebo prepravou do zahraničia určenými dokladmi, ktoré preukazujú dodanie nápoja do zahraničia za protihodnotu, ako aj uskutočnenie prepravy alebo odoslania nápoja do zahraničia.

Zároveň zákon exportérovi jednoznačne ustanovuje spôsob uplatnenia nároku na vrátenie dane. Ustanovuje sa, že exportér uplatňuje nárok na vrátenie dane v daňovom priznaní, a to za kalendárny mesiac, v ktorom došlo k dodaniu nápoja do zahraničia. V daňovom priznaní, ktoré je exportér uplatňujúci si nárok na vrátenie dane povinný podať do 25 dní po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom tento jeho nárok vznikol, uvedie exportér údaje potrebné na určenie výšky dane, ktorú žiada vrátiť, resp. údaje týkajúce sa opravy dane. Ak v ojedinelých prípadoch bude exportér súčasne aj platiteľom dane a vznikne mu povinnosť podať daňové priznanie v postavení platiteľa dane za zdaňovacie obdobie, ktoré je zhodné s kalendárnym mesiacom, za ktorý si zároveň uplatňuje nárok na vrátenie dane v postavení exportéra, podáva samostatne dve daňové priznania – jedno v postavení platiteľa dane a druhé v postavení exportéra. K vzájomnému započítaniu dane a nároku na vrátenie dane v tomto prípade nedochádza. Daňové priznanie sa navrhuje podávať elektronicky, pričom na podanie daňového priznania sa bude vzťahovať Daňový poriadok.

Ďalej sa navrhuje ustanoviť lehotu na vrátenie dane daňovým úradom, vrátane lehôt v situáciách, keď daňový úrad v lehote na vrátenie dane začne daňovú kontrolu, a s ohľadom na zistenia tejto daňovej kontroly. V prípade vrátenia dane exportérovi sa ustanovuje lehota 30 dní od podania daňového priznania alebo dodatočného daňového priznania. V prípade, že daňový úrad v lehote na vrátenie dane exportérovi začne daňovú kontrolu, ustanovuje sa lehota 10 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. V tomto prípade sa daň vráti vo výške uvedenej v právoplatnom rozhodnutí. Ak exportér neumožní vykonanie daňovej kontroly do troch mesiacov odo dňa jej začatia, navrhuje sa, aby jeho nárok na vrátenie dane zanikol posledným dňom tretieho mesiaca, a to vo výške, v akej bol uplatnený v daňovom priznaní alebo dodatočnom daňovom priznaní.

Taktiež sa navrhuje ustanoviť povinnosť exportéra vrátiť vrátenú daň v prípade, že po uplatnení nároku na vrátenie dane z preukázateľne zdaneného nápoja dodaného do zahraničia, dôjde následne k úplnému alebo čiastočnému vráteniu nápoja zo zahraničia exportérovi (napr. z dôvodu reklamácie), ako aj spôsob a lehotu pre splnenie tejto povinnosti. V tomto prípade

bude exportér povinný podať daňové priznanie a vrátiť vrátenú daň v lehote do 25 dní po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom došlo k vráteniu nápoja.

Pokiaľ ide o vrátenie dane zdaniteľnej osobe inej ako exportér, zákon taktiež vymedzuje predpoklady, kedy je možné vrátiť daň z preukázateľne zdaneného nápoja. Pôjde o prípady, kedy bol takýto nápoj počas jeho distribúcie zničený alebo znehodnotený v dôsledku nehody, havárie alebo vplyvom vyššej moci alebo v prípadoch, kedy bol nápoj odobratý ako vzorka na účely úradnej kontroly, úradnej skúšky alebo úradného zisťovania. Vrátenie dane sa uplatňuje na celkové množstvo zničeného nápoja (napríklad, ak sa v dôsledku určitej skutočnosti vyleje obsah spotrebiteľského balenia nápoja a tekutina nenapraviteľne poškodí obaly iných nápojov, čo by bránilo ich predaju, daň sa vráti aj v rozsahu vzťahujúcom sa na všetky ostatné poškodené nápoje) a na celkové množstvo nápoja, z ktorého bola odobratá vzorka na účely úradnej kontroly potravín (napríklad, ak by orgán úradnej kontroly potravín pri výkone kompetencie odobral ako vzorku dva decilitre nápoja zo spotrebiteľského balenia o objeme dva litre, nárok na vrátenie dane vzniká v rozsahu celého spotrebiteľského balenia). Uvedené vyplýva z definície nápoja na účely zákona /§ 2 písm. a)/, keďže ten je definovaný ako balený nápoj alebo balená koncentrovaná látka.

V týchto prípadoch na účely vrátenia dane musia byť tieto skutočnosti úradne zistené a potvrdené príslušným orgánom (napr. Policajným zborom Slovenskej republiky, poisťovňou, orgánom úradnej kontroly potravín a pod.).

Ďalej je ustanovené, že daň je možné vrátiť aj zdaniteľnej osobe, ak použila preukázateľne zdanený nápoj v tuzemsku na výrobu iného nápoja /t. j. nápoja podliehajúceho tejto dani vymedzeného v § 2 písm. a) v spojení s písm. g) a h) návrhu zákona/ alebo na výrobu nápoja, ktorý je predmetom spotrebnej dane z alkoholických nápojov. Pôjde o prípady, keď bol touto osobou kúpený preukázateľne zdanený nápoj, ktorý je baleným nápojom /§ 2 písm. g)/ alebo balenou koncentrovanou látkou /§ 2 písm. h)/.

V prípade uplatnenia nároku na vrátenie dane zdaniteľnou osobou podľa ods. 1 písm. b) a c) tohto ustanovenia sa navrhuje uplatniť nárok na vrátenie dane podaním žiadosti o vrátenie dane a predložením príslušných dokladov preukazujúcich stratu alebo odobratie nápoja.

V prípade uplatnenia nároku na vrátenie dane zdaniteľnou osobou podľa ods. 1 písm. d) tohto ustanovenia sa navrhuje uplatniť nárok na vrátenie dane podaním žiadosti o vrátenie dane z dôvodu použitia preukázateľne zdaneného nápoja v tuzemsku na výrobu iného nápoja alebo nápoja, ktorý je predmetom spotrebnej dane z alkoholických nápojov.

Pre zdaniteľné osoby podľa ods. 1 písm. b) až d) zákon ustanovuje aj prekuzívnu lehotu na podanie žiadosti o vrátenie dane, a to najneskôr do štyroch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom došlo k strate alebo odobratiu nápoja u zdaniteľnej osoby, resp. najneskôr do štyroch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom došlo k použitiu preukázateľne zdaneného nápoja v tuzemsku na výrobu iného nápoja alebo nápoja, ktorý je predmetom spotrebnej dane z alkoholických nápojov. V žiadosti je zdaniteľná osoba povinná uviesť aj číslo účtu, na ktorý žiada vrátiť daň. Navrhuje sa, aby daňový úrad vrátil daň do 30 dní od podania žiadosti o vrátenie dane. Ak sa žiadosti vyhovie v plnom rozsahu (tzv. pozitívne rozhodnutie), vydanie formálneho rozhodnutia je nahradené priamo vrátením nárokovanej sumy dane. Ak daňový úrad žiadosti nevyhovie, alebo žiadosti vyhovie len čiastočne, navrhuje sa, aby vrátil daň do desiatich dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, keďže aj v prípade, že žiadosti nebude vyhovené, má zdaniteľná možnosť podať odvolanie.

V prípade, ak nastane niektorá zo zákonom ustanovených skutočností, napríklad ak správca dane nadobudne pochybnosť o správnosti údajov uvedených v žiadosti alebo ak si správca dane v daňovom konaní vyžiada od zdaniteľnej osoby, ktorá vyrába iný nápoj z nadobudnutého preukázateľne zdaneného nápoja, záznamy, navrhuje sa prerušiť plynutie lehoty na vrátenie dane do zákonom ustanoveného momentu.

Navrhuje sa, aby daň bolo možné vrátiť len na číslo bankového účtu uvedené zdaniteľnou osobou v žiadosti o vrátenie dane, resp. na číslo bankového účtu vedeného v registri vedenom daňovým úradom pre exportéra, ktoré bolo oznámené poskytovateľmi platobných služieb správcovi dane. V prípade, že daňový úrad neviduje pre exportéra zriadený bankový účet (napríklad z dôvodu, že exportér má zriadený bankový účet v zahraničí), ustanovuje sa, že správca dane môže vrátiť daň len na číslo bankového účtu, ktoré exportér uvedie v daňovom priznaní, v ktorom uplatňuje nárok o vrátenie dane. Podľa návrhu sa na použitie vrátenej dane vzťahuje postup podľa § 79 Daňového poriadku, čo znamená, že daňový úrad môže napríklad použiť sumu dane na vrátenie na úhradu daňového nedoplatku exportéra na dani z pridanej hodnoty.

K § 12

Navrhovanou úpravou sa upravujú podrobnosti vedenia záznamov na účely správy dane, obsah záznamov a doba uchovávanía záznamov pre platiteľa dane, exportéra a zdaniteľnú osobu, ktorá použila preukázateľne zdanený nápoj v tuzemsku na výrobu iného nápoja alebo nápoja, ktorý je predmetom spotrebnej dane z alkoholických nápojov, pričom zákon taxatívne vymedzuje, čo najmä záznamy musia obsahovať. Rozsah vedenia záznamov a evidencie má zároveň zabezpečiť identifikovateľnosť nápojov vo väzbe na zdaňovacie obdobie.

Navrhuje sa ustanoviť, aby bol platiteľ dane povinný viesť záznamy podľa jednotlivých zdaňovacích období v rozsahu nevyhnutnom pre správne určenie dane a opravy základu dane, Ukladá sa tiež povinnosť platiteľovi dane viesť aj podrobnú evidenciu množstva vyrobeného nápoja, nadobudnutého nápoja v tuzemsku zo zahraničia a nápoja dodaného z tuzemska do zahraničia.

Pre potreby preverenia správnosti uplatnenia nároku na vrátenie dane sa exportérovi ukladá povinnosť viesť záznamy o nadobudnutí preukázateľne zdaneného nápoja a o dodaní nápoja do zahraničia.

Rovnako pre potreby preverenia správnosti uplatnenia nároku na vrátenie dane, zdaniteľná osoba, ktorá použila preukázateľne zdanený nápoj v tuzemsku na výrobu iného nápoja alebo nápoja, ktorý je predmetom spotrebnej dane z alkoholických nápojov, bude povinná viesť záznamy o nadobudnutí takeého nápoja, a tiež záznamy týkajúce sa vyrobeného nápoja.

Návrh zákona, pokiaľ ide o záznamovú povinnosť, vo všetkých prípadoch ustanovuje dotknutým osobám, okrem iného, aj uchovávať údaje, z ktorých budú vedieť preukázať, že správne určili sadzbu dane (týka sa platiteľa dane a v zásade ide o informácie o ním vyrábanom, resp. dodávanom nápoji) alebo že nimi uplatňovaný nárok na vrátenie dane je správny (týka sa exportéra alebo zdaniteľnej osoby, ktorá z nadobudnutého zdaneného nápoja vyrába iný nápoj alebo alkoholický nápoj, a v zásade ide o množstvo nadobudnutého preukázateľne zdaneného nápoja a informácie o sadzbách dane podľa § 8 uplatniteľnej pre tento nadobudnutý nápoj).

Doba povinného uchovávanía záznamov platiteľom dane, exportérom a zdaniteľnou osobou, ktorá použila preukázateľne zdanený nápoj v tuzemsku na výrobu iného nápoja alebo nápoja, ktorý je predmetom spotrebnej dane z alkoholických nápojov, ako aj doba povinného uchovávanía evidencie platiteľom dane podľa ods. 2 tohto ustanovenia, kopíruje lehotu na zánik práva vyrubiť daň podľa § 69 Daňového poriadku. Ďalej sa týmto osobám ukladá povinnosť na požiadanie doručiť záznamy a evidenciu správcovi dane elektronickými prostriedkami spôsobom podľa Daňového poriadku.

K § 13

Ustanovenie upravuje registračnú a oznamovaciu povinnosť platiteľa dane a exportéra, ako aj lehoty na ich splnenie. Ďalej sa navrhuje ustanoviť postup a lehoty pre správcu dane pri

registrácii platiteľa dane alebo exportéra, ako aj postup pri zmenách skutočností týkajúcich sa registračnej a oznamovacej povinnosti a pri zrušení registrácie.

V odsekoch 1 a 2 tohto ustanovenia sa navrhuje ustanoviť registračnú alebo oznamovaciu povinnosť pre platiteľa dane podľa toho, či tento má alebo nemá pridelené daňové identifikačné číslo. Platiteľovi dane, ktorý má pridelené takéto číslo, sa ustanovuje povinnosť oznámiť skutočnosť, že mu vznikla daňová povinnosť v lehote do piatich dní od vzniku tejto povinnosti. Platiteľovi dane, ktorý nemá pridelené daňové identifikačné číslo sa ustanovuje povinnosť podať miestne príslušnému daňovému úradu žiadosť o registráciu pre daň v lehote do piatich dní od vzniku daňovej povinnosti.

Správci dane sa ustanovuje povinnosť pri oznamovacej povinnosti platiteľa dane na základe podaného oznámenia bezodkladne platiteľa dane registrovať pre daň. Pri registračnej povinnosti platiteľa dane, ustanovuje zákon správcovi dane povinnosť prideliť platiteľovi dane daňové identifikačné číslo, oznámiť mu ho spolu s číslom účtu správcu dane vedeného pre daňový subjekt (ak ho ešte nemá pridelené) a vykonať registráciu k dani do desiatich dní od podania žiadosti.

Ak sa platiteľ dane rozhodne uplatňovať vznik daňovej povinnosti podľa § 6 ods. 2 (pri nadobudnutí nápoja zo zahraničia určeného na uskutočnenie prvého dodania v tuzemsku), je povinný túto skutočnosť oznámiť správcovi dane na registračnom tlačive buď pri plnení oznamovacej povinnosti podľa odseku 1 alebo registračnej povinnosti podľa odseku 2, alebo ak k tomuto rozhodnutiu došlo až po registrácii platiteľa dane, ustanovuje sa osobitná oznamovacia povinnosť platiteľa dane o tejto skutočnosti.

V odseku 4 tohto paragrafu sa upravuje postup pri registrácii exportéra. Ustanovuje sa povinnosť pre exportéra pred prvým dodaním preukázateľne zdaneného nápoja podať miestne príslušnému správcovi dane žiadosť o registráciu pre daň ako exportér, pričom je povinný uviesť aj identifikačné číslo prevádzkovateľa potravinárskeho podniku. V zmysle § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, prevádzkovateľ potravinárskeho podniku (PPP) sa musí registrovať na príslušnej Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe (RVPS) a na základe toho ho RVPS zaradiť do databázy PPP a systém vygeneruje jedinečné číslo PID.

Správca dane má povinnosť zaregistrovať žiadateľa ako exportéra do desiatich dní od podania žiadosti o registráciu pre daň.

V ustanovení zákona sa ďalej upravujú skutočnosti vyplývajúce zo zmeny oznamovacej alebo registračnej povinnosti. Na postup platiteľa dane a exportéra sa vzťahuje Daňový poriadok.

Navrhuje sa, aby sa oznámenie a žiadosť podľa ustanovení tohto paragrafu podávali elektronickými prostriedkami podľa Daňového poriadku, a to na tlačive podľa § 67 ods. 1 Daňového poriadku.

Ustanovenie § 14 zároveň upravuje postup správcu dane pri zrušení registrácie platiteľa dane a exportéra, a upravujú sa aj skutočnosti súvisiace s úmrtím platiteľa dane.

K § 14

Ustanovenie uvedeného paragrafu upravuje súčinnosť orgánov úradnej kontroly potravín a postup správcu dane.

Orgán úradnej kontroly je povinný poskytnúť súčinnosť daňovému úradu, ak o ňu daňový úrad požiada pri výkone správy daní z dôvodu pochybností správnosti uplatnenia sadzby dane alebo nároku na vrátenie dane.

V prípade zistenia porušenia pri kontrole zloženia nápoja orgánom úradnej kontroly potravín sa ukladá povinnosť tomuto orgánu, ak deklarované zloženie nápoja nezodpovedá skutočnému zloženiu, a toto mohlo viesť k nesprávnemu určaniu sadzby dane platiteľom dane, bezodkladne po zistení oznámiť túto skutočnosť miestne príslušnému správcovi dane. Spolu

s oznámením zároveň predloží zistenie úradnej kontroly potravín o tejto skutočnosti spolu s došetrením výsledovateľnosti, ako aj sprievodnou dokumentáciou.

V navrhovanom odseku 3 sa zároveň ustanovuje povinnosť pre správcu dane, ak zo zistení úradnej kontroly vyplynie, že platiteľom dane mohla byť uplatnená nesprávna sadzba dane z dôvodu rozdielov v deklarovanom a skutočnom obsahu nápoja, postupovať podľa § 17 Daňového poriadku.

K § 15

V navrhovaných prechodných ustanoveniach sa ustanovuje, že daňová povinnosť nevzniká z nápoja, ktorého prvé dodanie v tuzemsku bolo uskutočnené do 31. decembra 2024.

Rovnako sa ustanovuje, že preukázateľne zdaneným nápojom, z ktorého možno uplatniť nárok na vrátenie dane nie je nápoj, ktorého prvé dodanie v tuzemsku bolo uskutočnené do 31. decembra 2024. Platí pritom vyvrátiteľná domnienka uvedená v navrhovanom odseku 4, že ak bol nápoj vyrobený pred účinnosťou zákona, k jeho prvému dodaniu v tuzemsku došlo do 31. decembra 2024; ak má osoba, ktorá si chce uplatniť nárok na vrátenie dane z takéhoto nápoja, dôkaz o opaku svedčiaci skutočnosti, že k prvému dodaniu nápoja došlo 1. januára 2025 a neskôr, zákon nebráni jeho predloženiu pri uplatnení tohto nároku zdaniteľnou osobou alebo exportérom a v prípade úspešného vyvrátenia prezumovanej právnej skutočnosti daňový úrad vráti žiadateľovi alebo exportérovi sumu dane, na ktorú má oprávnený nárok.

K Čl. II

V nadväznosti na prijatie zákona o dani zo sladených nealkoholických nápojov sa navrhuje doplniť do zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov uloženie povinnosti orgánom úradnej kontroly potravín poskytovať v rozsahu ich pôsobnosti súčinnosť orgánom finančnej správy.

K Čl. III

K bodom 1 a 2

Vzhľadom na zavedenie novej dane do daňového systému v Slovenskej republike je potrebné doplniť do poznámky pod čiarou k odkazu 1 v Daňovom poriadku zákon o dani zo sladených nealkoholických nápojov. Zároveň sa táto poznámka pod čiarou aktualizuje. Zákon o dani zo sladených nealkoholických nápojov sa navrhuje doplniť aj do poznámky pod čiarou k odkazu 35.

K bodu 3

Navrhuje sa umožniť správcovi dane začať daňovú kontrolu aj spísaním zápisnice, a to vzhľadom na 30-dňovú lehotu na vrátenie dane od podania daňového priznania.

K bodom 4 a 5

Navrhuje sa ukončenie daňovej kontroly zánikom nároku na vrátenie dane zo sladených nealkoholických nápojov. Nadväzne na túto zmenu sa navrhuje, aby v takýchto prípadoch nezačalo určovanie dane podľa pomôcok.

K bodom 6 až 9

Vzhľadom na zavedenie novej dane sa navrhuje úprava ustanovenia § 79 týkajúceho sa použitia daňového preplatku, aby bolo možné použiť aj túto daň rovnako ako ostatné dane na účely správy daní. Nadväzne na to sa taktiež navrhuje spresniť § 55, ktorý upravuje deň platby dane pri použití tejto novej dane.

K Čl. IV

Účinnost' zákona sa navrhuje od 1. januára 2025.